

Samenvatting Handreiking PHB JGZ voor de gemeenten

Het doel van het prenataal huisbezoek JGZ (PHB JGZ) is dat zwangeren en/of gezinnen in kwetsbare situaties aanvullende ondersteuning kunnen krijgen voor een betere start van de baby. Op basis van signalering in de geboortezorg of een andere betrokken professional krijgen gezinnen/zwangeren een huisbezoek door een jeugdverpleegkundige aangeboden. Indien de (aanstaande) ouders hier gebruik van willen maken, gaat de jeugdverpleegkundige met het gezin in gesprek met als doel probleem- en/of vraagverheldering, en zo nodig voorlichting en advies, de weg wijzen naar passende voorzieningen of hulp.

Wat zijn de taken en verantwoordelijkheden voor de gemeente?

Wetswijziging Wet publieke gezondheid (Wpg)

Met de wijziging van de [Wet publieke gezondheid \(Wpg\)](#) krijgen gemeenten de verantwoordelijkheid om zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeente de benodigde steun te bieden. Het wetsvoorstel benoemt niet het aantal huisbezoeken, maar het voorzien van tijdige hulp en ondersteuning. Het is aan de gemeente om voor voldoende aanbod te zorgen ter opvolging van het prenatale huisbezoek.

Lokale Samenwerking

Daarnaast heeft de gemeente de coördinerende en regisserende taak ten aanzien van de verbetering van de samenwerking tussen de geboortezorg en de jeugdgezondheidszorg, en de implementatie en uitvoering van het PHB JGZ.

Juist bij complexe situaties is samenwerking van belang, zodat de gewenste hulp geboden en op elkaar afgestemd wordt. Essentieel is een

sterke korte lijn tussen de geboortezorg, de jeugdgezondheidszorg, de gemeenten en lokale hulpverlening. Dit is de basis voor een goede zorg voor gezinnen die 'meer' nodig hebben.

Implementatie van het PHB JGZ

De gemeente heeft ook een belangrijke regierol in de implementatie van het PHB JGZ. Zij kan daarbij gebruik maken van het [landelijke implementatie plan](#) en daaraan lokaal invulling geven.

Communicatie

Het is van belang om eenduidige drempelverlagende communicatie in de regio/gemeente te realiseren, ook over de beroepsgroepen heen. Maak hierbij gebruik van de informatiefolder [Huisbezoek bij zwangerschap door de JGZ](#) en lokale media. De gemeente kan hierin de regie en het voortouw nemen.

Uitvoering

Voor de uitvoering en invulling van het PHB JGZ dient aangesloten te worden bij de JGZ-uitvoerende organisatie in een gemeente. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid door de inkoopafspraken met de JGZ-organisatie tijdig te realiseren, zodat formatie-uitbreiding mogelijk is en de gezinnen de benodigde ondersteuning kunnen krijgen.

Aandacht in gemeentelijk inkoopbeleid en regiefunctie

1. Maak Inkoopafspraken met de uitvoerende organisaties: benut hierbij de uitgangspunten in de wetswijziging, de bedragen in de mei- en decembercirculaire en reeds bekende lokale gegevens (Perinet, sociale kaart, cbs gegevens, lokale geboortecijfers, waar staat je gemeente?)

BIJLAGE 4

- a. financiën
  - b. benodigde formatie aanpassing
  - c. implementatie afspraken
  - d. samenwerkingsafspraken, lokale coalities, geboortezorg, JGZ, wijkteam.
2. Zorg voor passende opvolging van de PHB JGZ: maak hierbij gebruik van
- a. [klantroutes Kansrijke Start](#)
  - b. zorgpaden Kansrijke Start (nog in ontwikkeling)

Centrale digitale balie

Voor de laagdrempeligheid, vindbaarheid en eventuele vraagbaakfunctie voor cliënten en professionals kan de gemeente de ontwikkeling van één centrale digitale balie per regio of gemeente stimuleren en ondersteunen.

Instrumenten en vervolgtrajecten

Ten aanzien van het gebruik van valide risico screeningsinstrumenten (geboortezorg) en signaleringsinstrumenten (JGZ) heeft de gemeente een stimulerende rol, en kan een regierol spelen in het onderling afstemmen. Het zorgen voor effectieve en passende vervolgtrajecten zoals laagdrempelige schuldsanering, een toegankelijk armoedebelid, vrijwillige steunouders, Positief Opvoeden, Stevig Ouderschap, VoorZorg, etc. is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten (regie, randvoorwaarden) en zorgpartners (inhoud); hierbij kan gebruik gemaakt worden van de [Menukaart Kansrijke Start](#) (selecteer op fase van zwangerschap).

Dossiervorming

Gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep is goede dossiervorming essentieel en eenduidige registratie geeft lokaal, regionaal en landelijk handvatten voor het beleid en de uitvoering. De gemeente heeft hierin een stimulerende rol; ontwikkeling van en verbinding tussen een digitaal ouderdossier, Babyconnect en het digitale kinddossier zijn essentieel.

Voldoende en passend vervolgaanbod

Een PHB JGZ heeft voor die gezinnen waarbij dit nodig is, pas zin als er ook voldoende en passend zorgaanbod is. Ontbrekende mogelijkheden, lange intakeprocedures en/of wachtlijsten maken dat de mogelijkheid voor een kansrijke start voor de jongste inwoners, vermindert. Bovendien zal dit ook het draagvlak bij de professionals en de uitvoering doen afnemen.

Monitoring en evaluatie

Een goede registratietool, bij voorkeur in de vorm van een digitaal ouderdossier en in aansluiting op de geboortezorg dossiers (Babyconnect) maken de resultaten van het PHB JGZ inzichtelijk. Goede monitoring, in aansluiting bij landelijke monitor items, met eventueel een lokale aanvulling, geven input voor het beleid, en een indruk van eventuele lacunes in het zorgaanbod.

Zeven tips voor gemeenten om het PHB JGZ te laten slagen

1. Maak goede (inkoop)afspraken met de lokale JGZ-organisaties.
2. Stimuleer het werken met gevalideerde methodieken en erkende interventies.
3. Zorg voor voldoende en passende vervolgaanbod.
4. Zorg voor laagdrempelige mogelijkheid voor het stellen van vragen en het aanmelden.
5. Stimuleer lokale samenwerking.
6. Ondersteun goede registratie tools.
7. Benut de registratie voor monitoring en beleid.

